

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:	Pretiuu insertiunilor:	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Nr. 1431.

La cererea mai multor'a, prin acést'a se publica terminu nou pentru tienerea essaminelor de calificatiune invetiatorésca, cari essamine se voru incepe *luni in 10/22 augustu an. cur.*, avisandu-se petintii cá pe disulu terminu diminéti'a la 9 óre sè se presente in sal'a consistoriala prevediuti cu documintele necesarie.

Aradu, 30. jului, 1881.

In absinti'a Preasantiei Sale, Domnului
Episcopu diecesanu:

Ioisifu Goldisiu, m. p.
protosincelu.

Serbarea Duminecii si serbatoriloru.

Érá o placere cu câtiv'a ani mai nainte a vedé pre tieranulu nostru, cum in dilele de Dumineca si in dile de serbatóre mergea cu intréga famili'a sa la biserica, toti imbracati in haine curate, in haine de serbatóre. Nu era pruncu, nu érá betranu in satu si orasiu, care se nu semta o mare bucuria in indeplinirea acestei sante detorintie crescinesci. Dupa biserica veniau ómenii nostri catra casa multiemiti in inim'a loru, ca au datu lauda Domnului pentru tóte si armati cu credinti'a si speranti'a in ajutoriulu Celui Atotputernicu pentru viitori.

Dupa prandiu vedeai apoi pre sateni adunati in grupe la umbr'a désa a cutarui pomu, povestindu lucruri din betrani, si mai glumindu din cand in cand. In astfelu de grupe vedeai adese ori pre preotulu si invetiatoriulu satului, carii folosiau aceste ocazioni de a vorbi cu poporulu de lucruri economice, de campu, de semenaturi de vite si altele. Astfelu ómenii nostri si-faceau planurile loru economice in contielegere cu cei mai esperti, cu betranii satului, cu preotii si invetiatorii.

Érá bine astfelu, si acestu bine lu-sentiau cu totii, ér ómenii nostri nu erau espusi la atátea necazuri ca astadi. Femeile, tenerii si fetele se adunau la jocu, si dansau la sunetulu viórei cutarui lautariu din satu, pana de catra séra, când veniau vitele in satu, cand se imprasciá fiecare la ale sale, multiemitu de distractiune si restauratu.

Unde mai sunt astadi acele timpuri bune? Ce diferentia între atunci si acum!

Daca mergi astadi prin satele nóstre, te cuprinde o durere, cand vedi in cele mai multe parti incuibate seraci'a si coruptiunea. Nu mai vedi astadi pre tieranulu nostru in cele mai multe parti imbracatu in haine de serbatóre, nu-lu mai vedi veselu, ér in cas'a si curtea lui loculu pare ca este pustiu, nu mai gasesci acolo abundanti'a si imbelsiugarea de odinióra. S'au dusu tóte, pare ca le a spelatu ap'a.

Bisericile suntu góle, poporulu lu-vedi necajitu, ér fati'a lui tradéza unu feliu de desperatiune de sórtea sa. Vorba si larma se aude acum numai in birturi, unde tieranulu nostru manatu de necazurile si greutátile vietii, lu-vedi lacomindu la beutur'a cea veninósa de vinarsu.

Joculu lu-mai vedi si astadi in dile de serbatóre, dar nu mai infacisiéza acea petrecere nevinovata de odinióra, ci aici intempini acum sintómele unei coruptiuni intrate atundu in corpulu poporului nostru.

Fetele in cele mai multe parti sunt ca nesce papusi de céra albite si rumenite pre fácia, de te cuprinde unu feliu de grétia a te uitá la ele, imbracate apoi nu in haine preparate de manile loru, ci in metase cumperata pre bani scumpi dela jidovu pe datoria, séu chiar zalogindu pamentulu menitu a sustiené famili'a intréga. Mai dilele trecute ne spunea unu tieranu de ai nostri din Banatu, ca densulu a datu in arenda doue lantie de ogoru pentru doi ani, ca se-si póta.

imbracă fat'a ca pre celelalte din satu, si se nu fia de rîsulu si batjocur'a satului. Astfeliu de casuri sunt apoi lucrulu de tôte dilele in partile nôstre.

Feciorii tieranului i-vedi apoi aplecati la beutura, cu nisce fetie vescede, pare ca aru fi zăcutu cu anii de friguri, ômeni fara voia si viétia.

Jocurile tienu, apoi pana sér'a tardiu, si au devenitu unu adeveratu isvoru de demoralizare si coruptiune, si in multe locuri se finescu cu batai si cu capete sparte.

Numai este astadi Duminec'a di de recreatiune si de rogatiune, ci a devenitu o di in care se petrecu cele mai multe scandale.

Cu chipulu acest'a nu arare ori consuma tieranulu nostru sub diferite forme totu cascigulu seu de preste septemana, si se ruinéza in susi prin nepreceperea sa atât materialmente, cât si spiritualmente. Apoi precum am avutu oca siune a vedé Luni'a este chiar necapace de lucru, si astfeliu perde si cascigulu, ce l'ar poté realisá in astfeliu de dile.

Din modulu, cum petrece astadi in multe parti tieranulu nostru dilele de Dumineca si serbatóre se nascu o multime de rele pentru elu, in timpu ce chiar aceste dile au menitiunea de a-i da oca siune cá sè-se emancipeze de multe neazuri, de cari suferu.

(Va urmá.)

Scól'a facia cu disciplin'a in educatiune.

(Disertatiune tienuta la 3 Octobre 1880 in Oravit'a.)

(Continuare si fine.)

Acésta specia de copii nu incape in cadrulu disciplinei scolare nici unu chipu. Ei turbura munc'a scolastica prin neatentiunea, neliniscea si nesupunerea lor; ei se uita necontentitu si nesocotescu in adinsu ordinele invetiatoriului si legile disciplinare; ei suntu activi dupa obiceiurile loru negligendu in adinsu ori din nepasare lectiunile si teme le loru de scolari.

Si apoi la scól'a nôstra poporala, unde la 3—6 clase lucra numai unu singuru invetiatoriu, alta data pentru 60—130 si pana si la 200 de prunci, si cea mai mica abatere dela ordine aduce daune insemnate prin perderea de tempu.

„Romanulu“ in alu doilea articolu de fondu alú seu din 15 16 Sept. 1880 dice:

„Crescerea si supraveghierea copiiloru, intretinerea si administrarea casei in clasele poporale, cât si in rangurile superióre ale societatii ceru calitati intelectuale si morale, resurse de activitate, de prevedere, de economia, de energia, care nu se improviseza si, care se desvólta subt influinti'a binefacátore a unui invetiamentu bine indreptatu „si trebuie a adauga: „si bine consumatu.“

O dice acést'a cu privire la invetiamentulu femeescu; éra despre invetiamentu in genere la am-

bele secse se scie, ca atât'a numai ni remâne pentru viétia, cât ni-am pututu face nôue ca proprietate din elu.

Pentru ca sè se póta consumá cunoscintiele, scolariulu trebuie se aiba voia pentru invetiarea loru. Déca nu are, invetiatoriulu trebuie se i-o sternéscă; déca influinti'a invetiatoriului o refusa scolariulu, se nasce dupl'a intrebare, ca ôre trebuie acést'a fortiatu si prin cine?

Déca influinti'a invetiatoriului, metódica — morala nu-si are efectulu necesariu, parintii sunt si trebuie a se face responsabili, cà-ci numai ei singuri póta tóta vin'a, cum-ca fiului loru i-lipseste bas'a disciplinei scolare, ce trebuia se i se puna de acasa prin *dedare la ordine fisica si la formele sociale*. Au neglesu parintii acést'a dela nascerea copilulu pana la etatea lui de scolariu, e bine, repareze insisi ce au, intrelasatu. *Chiamarea invetiatoriului se marginesce acolo unde trebuie se incépa forti'a cu pedepsele ei.*

Cine ar crede, ca invetiatoriulu ca crescatoru moralu trebuie se faca tôte, câte se receru la educatiunea copiiloru, si acelor reu naraviti si pretindu, ca chiamarea lui sè se estinda si preste marginile aci mai susu aretate, acél'a fórte gresitu conceptu are despre sublimitatea morala si succesulu chiamarii invetiatoresci in educatiune, precum si despre detorintiele parintiloru naturali si nutritorii facia de acést'a.

Parintii naturali séu nutritorii nu se potu deslega sub nici unu pretestu de responsabilitatea, ce li-a impas'o insasi natur'a pentru educatiunea filorulu loru.

Déca dara parintii ar refusa, séu aru pretinde, ca densii nu se pricepu a deda la ordinea si formele necesarie pre fiii loru; ei, parintii insisi trebuie fortiați la acést'a prin lege, si la casu de nesupunere pedepsiti. Stau bunu apoi, ca nu voru trece trei generatiuni si nu va fi mai multu disciplin'a, séu bine disu réu'a disciplina, carea va mai pune aceea pedeca progresulu scolaru, carea pana acum'a a casunatu mari daune invetiamentulu si educatiunei scolare, cari daune apoi au trecutu ca mari rele in societatea omenéscă.

La pucinu resultatu, ma n'au ajunsu de locu la vre unu resultatu bunu acéi invetiatori, cari séu prin licentia pedagogica, séu rogati de parinti au socotitu a tiené pre elevii reu naraviti cu forti'a in cadrulu disciplinei scolare, aplicandu-li pedepse. Densii improviséza negresitu pentru momentu o disciplina necesara invetiamentulu scolaru; dar nu fara dauna in invetiamentulu si educatiunea tuturoru scolariloru, si a celoru buni. Deci gresiesce aci multu invetiatoriulu si pedagogi'a moderna, nu credu se vóésca cu intentiune premeditata a dispensá pré parintii prunciloru reu naraviti dela datorintiele loru naturali in detrimentulu maioritáti scolariloru bine naraviti.

Se se face prin invetiatoriu in scóla, a casa, prin negliginti'a parintiloru nu se póte preface in dedare, ci se strica éra si, si tempulu scólei poporale tiene mai pucinu, in cât ea se póta deda pre copilu de ajunsu ca acést'a in tóta viétia lui se traéscă si sè se tienu in sensulu disciplinei dobandite in scóla. Copilulu, de feliulu care vorbimu, devenitu june va traí dupa bunu placulu seu, lasandu pe pragulu scólei acea disciplina pripita numai de invetiatoriu pentru sém'a scólei; éra scopulu scólei poporale prin acést'a nu va fi ajunsu.

Cât pentru invetiamentulu superioru si inaltu dela scólele superióre si inalte chiaru cladindu-se pe base nenaturale, apropiandu-se teneriloru reu naraviti, va produce caractere cu totul contrarie scopului propusu: defraudatori, delapidatori, escrochi, falsificatori, insielatori, lenesi, neconsciintiosi, betivi etc.

Pedagogi'a si pedagogii trebuie se tiena conta si de modulu cum trebuie insusita crescerea si invetiamentulu prunciloru in locu publicu si de crescatori publici. Aci modulu si mijlócele nu potu fi totu aceleasi, cari se intrebuintieza in familia de catra crescetorii naturali.

Ori cât ar voi cineva se asemeze scól'a cu cas'a parintésca, cu famili'a, ea totusi nu este aceasi.

Scól'a este unu locu publicu, o societate de munca rationala si de progresu comunu, unde trebuie se domnésca ordine, pace si bunacuviintia.

Déca atunci am cautá se ne ocupamu pré multu cu dedarea nóstra la ordinea si formele recerute de munc'a societáti, din care facemu parte, candu intrati aci ne amu apucatu de lucru si trebuie se progresamu, se sporimu; apoi munc'a nu-si va ajunge rezultatulu asceptatu, éra societatea va prospera fórté incetu, séu nici de catu.

Déca ordinea scolastica si pacea invetiamentului se voru intrerupe de catra scolarii reu naraviti, tempulu ce l'ar intrebuintia invetiatorulu pentru disciplinarea astoru feliu de elevi, trebuie detrasu din órele planului de invetiamentu in pagub'a eleviloru binenaraviti si diliginti, in pagub'a intregului invetiamentu.

Pentru locurile publice pedepsele sunt necuviintióse. Pentru scóle pedepsele sunt o rea intuitiune, cea mai rea. Impresiunea ce ele producu in inimile privitoriloru este nenabila.

Prin pedepsire se produce usioru frie'a de pedépsa, dar totu atât de usioru se produce si dorinti'a de a pedepsi, de a se resbuna. Esempla trahunt. Si dorinti'a pedagogiei moderne nu este, cá togmai scól'a publica se crésca resbunatori si tirani.

Cu dreptu cuventu stigmatizeza opiniunea publica pedepsele din scóla de immoralé. De si sciinti'a pedagogica le recomanda ca pre nisce mijlóce disciplinare negative, ele imprima in viéti'a spirituala a copiiloru urme neplacúte, adese innéca cele mai nobile sentimente, adese li revólta sentiulu de bunacuviintia si de umanitate.

Mai provóca pedepsele neplacéri invetiatoriloru din partea parintiloru. Parintii, cari fórté desu pedepsescu fara de mila si fara destula judecata pre bietii loru copilasi, pana ce i-au dedatu cu batai'a si au tempitu ori ce semtiu nobilu dintrinsii, togmai unii ca acesti'a saru infuriati asupra invetiatorulu, cand acest'a aplica copiiloru loru câte o pedépsa meritata.

Lucru pré firescu; copii sunt sange din sangele loru, si sangele se revólta candu e ofensatu.

Deci numai parintii sunt, cari potu se dicteze, si se esecute pedepsele pentru copii loru.

Déca scól'a ar lua locul unui institutu de correctiune in miniatura, n'ar fi nici o mirare ca institutule de correctiune s'ar spori pentru adulti.

Dar totu de odata scól'a poporala trebuie se fia acea sita deasa, in carea se se oprésca acele fiintie, cari mai amenatu, deveniti adulti, n'au alta menire, de cât a impopola inchisorile. Si ce nu póte strabate prin acésta sita, se se potrivésca spre bine

de catra creatorea moravuriloru de catra cas'a parintésca, de catra plantatorii aplecariloru si instinctelor copiloru, de catra parinti.

Inse pana aci scól'a inzedaru a doritu acést'a dela parintii scolariiloru; cá-ci densii nu numai cá parte mare nu voescu se o pricepa, altii in fapta nu o pricepu; dar toti o facu nu mai pe dens'a responsabila despre starea adese deplorabila a societatii omenesci, cá resultatulu alu crescerei si instructiunei publice.

Deci este tempulu ca caus'a reului se se paralizese si efectulu ei nu va urma. Oprésca-se cas'a parintésca, ca se nu mai dea scólei copii reu naraviti, si scól'a nu va avé lipsa, se pripésca prin fortia disciplin'a necesara pentru momentulu muncei sale, pentru invetiamentu, cari apoi cu esirea din scóla se dispara; ci va edifica pe temeiu durabilu, si invetiamentulu si educatiunea scolara va fi pentru viétiá.

Inasasi sciinti'a pedagogica ni areta, cum-ca abia este posibila formarea disciplinei prin invetiatoriu atunci, candu prunculu a ajunsu o etate pré inaintata si candu petrece cu densulu abia 4—5 óre pe di-

Se privimu numai cu atentiune la cursulu metodulu disciplinei din educatiune. Eiu are trei momente:

1. Momentulu dedarii fizice,
  2. Momentulu dedarii sociale si
- Momentulu dedarii morale.

Primulu momentu se manifestéza de odata cu inceperea lipselor noului nascutu dupa nutrimentu si curatiunea etc. Celelalte doue de odata cu ivirea ratiunei si cu inceperea vorbirei si a miscariloru independente cu deosebire a umblárii in picióre.

Pentru acést'a mam'a, candu a nascutu prunculu, trebuie se scie, ca acésta fiintia are se devina inteligenta, libera si morala. Déca inse dins'a in slabituniunea ei se uita de acésta, legea statulu, carele a luat educatiunea asupra-si este responsabilu de rezultatele ei, are datorintia a o admoná si in casu de lipsa a o constrengé.

Fara de acést'a munc'a invetiatorulu este o munca de danaide, o munca de Sisifu; cá-ci de unde altulu vine óre tristeti'a si umilinti'a, de unde resignatiunea pe fecele tuturoru invetiatoriloru. Labórea, inteliginti'a, esperiintiele, consciintiositatea loru, tóte combinate nu-li dau rezultatulu doritu, nu-li dau sporiulu speratu, nu-li dau recolt'a asceptata.

O; se nu crédia cineva, ca intielegu sporiulu pentru scóla, esamenele! Acestea potu fi escelente, potu fi splendide! Dar eu intielegu sporiulu, carele trebuie se se dea generatiuniloru prin educatiune si invetiamentu pentru viéti'a practica, pentru viéti'a seriósá, pentru viéti'a, candu prunculu a devenitu barbatu muncitoriu, cetatianu si parinte cu datorintie.

Invetiamentulu scolaru are se serve ca o cheia, cu care omulu se póta deschide tóte usile labirintulu. vietii, pre unde are se tréca, inse ce dobanda, déca scolariulu a perdut'ó, candu a pasitu peste pragulu scólei? Invetiamentulu scolaru are se fia faci'a, carea se-i lumineze omulu in tóta viéti'a calea dreptáti si a adéverulu; se-i ilumineze munc'a sa si totu deodata se-i incaldiesca inim'a pentru charitatea umana; se-i inferbente spiritulu pentru cunoscinti'a operiloru lui Ddieu si a legiloru impuse de elu acestor'a: „Non scholae sed vitae . . . !“

Preecum invetiamentulu este imposibilu candu scolariulu este absentu cu corpulu dela scóla, in-

toгда este imposibilu, candu scolariulu este absentu cu spiritulu dela ea.

Intréga bas'a invetiamentului scolaru trebe asigurata prin lege positiva din partea statului; la din contra invetiatorii vomu munci, dar vomu munci cu fórte pucinu succesu, ca si pana aci.

Disciplinarea ordinei fizice si a formeloru sociale, disciplinarea morala, disciplinarea in genere este o lupta a pacii cu resbelulu, a libertatii cu sclavi'a, a buneii, ordine cu disordinea, a civilizatiunei cu selvatici'a cu barbari'a.

Pentru acést'a nu scól'a este chiamata a cultiva si partea cea slaba a prunciloru prin educatiune negativa; ci ca societate se lucreze numai pe principiulu positivu desvoltandu fara impedecare invetiamentulu.

Unu poporu carele produce de tóte, si are de tóte — elu va avea si o educatiune perfecta, si când o va avea acést'a, va avea putere si fericire.

Propunu spre primire urmatórea tesa:

Pentru asigurarea invetiamentului scolaru, statulu pre langa deobligarea parintiloru de a si tramine pruncii la scóla, trebe se-i deobliga totu de odata a disciplina pe fiii loru intru buna ordine, intru formele sociale de bunacuviintia si intru portarea morala.

Recitia montana 26 Iuniu 1881.

Ion Simu

invetiatoriu.

Fisic'a fara recvisite.

Sub acestu titlu am mai amintitu si cu alta ocaziune despre inertia corpuriloru. Totu pe acestu principiu se baséza inca unu fenomenu interesantu. Asiezámu pe o masa asternuta unu pocalu cu gur'a in josu pe doi bani de patru, subt pocalu punem unu banu de una cruceriu. Pe acestu din urma lu-potem scóte de subt pocalu, fara ca se intindemu man'a subt pocalu. Ricaimu cu unghi'a pe masaiu, acel'a va veni catra noi cu banu cu totu. Cand luamu degetulu, masaiulu in urm'a elasticitatii sare indereptu, dar fiind-ca acést'a se intempla fórte iute, banulu nu-lu duce cu sene, ci lu-lasa in locu. La miscarea mai departe a degetului banulu éra se apropia, si cand luamu degetulu de pe masaiu, éra remane in locu. Asia cu incetulu banulu iese afara de sub pocalu.

O alta experimentare ne aréta ca sunetulu in unele corpuri solide mai iute se latiesce, de cât in altele séu in aeru. Daca o lingura de argintu tienendu-o in mana o lovimu de mésa, sunetulu nu va fi nici tare, nici placutu. Pentru-ca man'a nu-lu póte conduce, si in parte lu-cuprinde. Daca lingur'a o legamu de unu firu, si capetele acelui'a le tienemu la urechi, lovindu astfeliu lingur'a de órecare obiectu, sunetulu va fi tare si sunatoriu.

Nu numai din sciintiele fisicali, ci si din viéti'a practica inca, cunósce fiecine insusirea aceloru tievi strimbe de sticla si pleu, cari bagandule cu unu capetu intr'unu vasu cu apa séu alta fluiditate, ér prin celaltu capetu sugandu odata, si tienendulu intr'unu vasu golu, tóta fluiditatea va curge de sine in acel'a. Acestu fenomenu se baséza pe pressiunea aerului si inertia; fluiditatea prin sugere adusa in

curgere si-continua miscarea voindu a picá in josu prin partea aceea a tievei, ce nu e in fluiditate si in loculu ei aerulu neincetatu impinge alta fluiditate. Acést'a pana atunci tiene, pana ce tóta fluiditatea din vasulu plinu, va curge in celu golu. Acésta tieve o potemu intrebuintia, pentru ca o apa rea se facem buna de beutu, fiind afara la campu necesitati, in lipsa de unu isvoru, a bea apa din balti, inchidemu gur'a tievei cu unu darabu de carbune de lemnu astfeliu, ca ap'a numai prin carbune se póta ajunge in tieve. Sugendu prin celalalt capetu odata, ap'a va curge prin carbune curata de tóte materiile stricacióse. Daca uu avemu la dispositie o astfeliu de tieve, curgereá licvidului dintr'unu vasu in altulu, se póte face si cu unu darabu de dárza sau funia (stréng). Experimentarea se face ca si cu tievea, unu capetu alu funei se baga in vasulu cu fluiditate, celalaltu in celu golu, prin care va picurá tóta fluiditatea.

Totu pe principiulu acestoru sugatóre se baséza si cupele secrete folosite in secolulu trecut. Gardinile aceloru cupe deasupra erau gaurite, asia ca vinulu curgea pe tóte partile, si cine voia se bea, nesciindu secretulu se pacalea. Paretii erau dupli, intre ei o golatare prin care potea curge fluiditatea. Daca omulu lua in gur'a sa gur'a vasului si sugea, ér cu degetulu astupa o deschidiatura mica ce éra la tórta vasului, ap'a curgea prin tórta in golatarea dintre paretii interni si esterni a vasului, si de acolo prin gur'a vasului in gur'a omului.

Fiindu vorba de fluiditati, voiu aminti si unu fenomenu petrecatoru. Luamu o sticla de cele in cari se punu dulcetiuri, o umplemu nu de totu cu apa, luamu o figura de lemnu (papusia) o slobozimu in sticla cu apa aducendu-o, in ecvilibru prin o greutate legata de picióre ca se stee dréptu, se nu se cufunde. Gur'a sticlei o legamu cu o besica séu o lespede elastica, apesandu cu degetulu, besic'a apasa aerulu din sticla si figura se duce in josu, luandu degetulu aceea se ridica, si totu asia cât de iute, avendu astfeliu nnu obiectu de petrecere.

V. *Apahideanu.*

O Circulara

a ministrului Romaniei de culte si instructiune publica.

Domnule prefectu,

„Mai de multu, pe cand inca nu erau scoli publice, fetele de tergoveti si chiar si de ale sateniloru, primeau invetiatur'a loru séu pe la monastiri de la calugaritie, séu pe langa cusatóre betrane si de renume. Si la monastire si la cusatóre, educatiunea feteloru romane tiindea a face din ele femeii, cari se scie a-si cauta de casele loru si, la nevoie, chiar se se castige, prin o munca onorabila, pana loru si a familiei loru.

Am perdutu multe obiceiuri bune ale stramosiloru' si am perdutu si pe acest'a.

In mani'a nóstra de a duce in tíera numai institutiuni straine, n'amu sciutu a ne folosi de institutiunile ce aveam, si, in locu de a le darama, era mai bine ale aduce numai imbunatatirile, cari se le radice la inaltimea secolului in care traimu. Erá simplu si fara nici o perdere de timpu in incercari la cari nu daduramu nici astadi de capetu, era dicu mai simplu se trasformamu, desvoltandu-le pe nes-

ciute, acele prime scóle ale strabuniloru nostri. Noi am erediutu a face mai bine desfiintandu-le, oprindu si pedepsindu ca pe o calcatóre a legeri scóloru pe ácea femeie care se mai cërca a aduná in giurulu ei copilele sermane, ca se le invetie ceea ce scie: ceaslovulu, psaltirea, rugaciuni catra D-dieu, si, pe langa tóte acestea, meseri'a acului, meserie cu care se resiste in lume la vitiele, in cari miseri'a si trandavi'a ducu mai totdeauna.

La ce rezultate am ajunsu cu proibitiunea acestoru mici scoli profesionale, de le potu numi asia, scie ori-cine: am infiintatu scoli publice, in cari nu se invatia, ce e dreptulu, psaltirea, ceaslovulu, dar in cari se invatia de multe ori mai reu de cât ceaslovulu si psaltirea. In locul femeiloru modeste, active, casnice (gospodine), cari invetiau fetele sermane a lucrá cu aculu, am incredintiatu invetiatur'a lor, mai adese, in mani neesperimentate a june institutrice intre 14—20 ani, cari au datu eleviloru lor gusturi si trebuintie nepotrivite cu starea parintiloru lor si. deci, fatale pentru ele când mai alesu pentru a le satisface, o data ce voru intrá in lume, nu voru avea macar o meserie, cu care se castige necesarul vietiei.

E timpul, d-le prefectu, de a cugetá unu momentu la acésta mare intrebare a invetiaturei feteloru poporului romanu. Acele fete au a fi mame la rendulu lor, si cum vor fi ele ca mame, asia va fi ensusi poporul nostru,“

In asia termini graiá catra prefectii de la 1866 d. C. A. Rosetti, ministru de atunci alu instructiunii publice. Situatiunea schimbatu-s'a dupa 15 ani? — Negresitu, avemu astadi doue, trei scoli profesionale si, pe langa aceste, patriotismulu cáiorv'a reuniuni de femei a mai creatu inca un'a séu doue altele,

Putienu, de totu putienu sunt inse aceste creatiuni facia cu nevoiele generale!

De aceea, reluandu ideii'a ministrului din 1866, vinu, d-le prefectu, se-ti facu indemnurile urmatóre:

Pune se se cerceteze prin comunele rurale ca si prin cele urbane, cari sunt femeile ori calugaritiile, cari si-au facutu nume prin tieseturi de totu felulu, cosaturi, croitorie si chiar mode, dar mai cu séma prin fabricarea de costume romanesci. Ia totu o data informatiuni despre conditiunea morala a unoru asia meseriasie. Mai adaugemu si notiti'a, déca in apropiare de locuinti'a unoru asemene meseriasie se afla si vre-o scóla publica de fete, si me mai insciintéza, in fine, si cam câte fete ar puté veni la lucru la cas'a mesterei?

O data primite tóte aceste informatiuni, eu a-si presentá Camerei, la budgetulu anului viitoru, cererea unui creditu din care se potu subventiona pe meseriasiele abile, cari s'ar decide a infiintá ateliere in cari se invetie o meserie scolarele de clasa IV, de la unele din scólele publice mai antaiu, pe cât sunt la scóla, la órele determinate; ér dupa ce absolvu cursurile, in totu timpul dilei, pana ce devinu, la rendulu lor, abile profesioniste.

Ceea ce spunu aci este o schitiare numai a unei lucrari importante viitoare. Acésta lucrare e subordinata informatiuniloru ce voiu primi de la d-ta. La lucru dar, domnule prefectu, caci a lucra pentru aceste ateliere, este a lucrá in modulu celu mai nemeritu la reînflorirea industriei nationale, pe langa ca prin ele se va fi dobanditu moralisarea femeiei, deci a familiei, acea piétra unghiulara a societatiei.

Primiti, d-le prefectu, incredintiarea distinsei mele consideratiuni.

Ministru, V. A. Urechia.

D i v e r s e .

* **Emigratiuni in Americ'a.** Diurnalulu „Pester Lloyd“ constata in unu numeru din septeman'a trecuta, ca din Ungari'a au emigratu in anii din urma cam 8000 de individi la anu.

* **Celu mai mare telescopu din lume.** — La noulu observatoriu din Vien'a s'a asiezat celu mai mare si celu mai puternicu telescopu ce s'a fabricatu pana acum. Instrumentulu, fórte precisu, mesóra aprópe 34 picidóre; deschizetur'a obiectivei este de 27 degete. Cas'a Pail din Paris a procuratu sticlele care au fost taiate la Dublin. Cu tóte accesoriile, telescopulu cantaresce aprópe 140 quintale; dar, multiimit'a unui mecanismu, o singura persóna lu-póte cu usiurintia miscá. „Rom.“

* **Celu mai micu tablou din lume.** — D. Engel, artista austriacu, a zugravit, cu colori, unu tablou care n'are decát 7 milimetri patrati si pe care se distinge cu ochiulu liberu o pajiste smaltata cu flori, unu lacu, imperatés'a Elisabet'a calare, urmata de ogarul se, siése ploi, unu parc unu castelu, o vechia biserica satésca, campii, dealuri, paduri; la orizont unu lantiu de muntii; si mai este locn inca pentru unu frumosu ceriu de véra. „Rom.“

* **Nascere fenomenala.** Diurnalele americane scriu, ca o femeia a nascutu 7 copii odata. Primulu nascutu este in conditiuni anormale, ceilalti 6 inse trei fete si trei baieti sunt fórte mici.

* **Unu cane in serviciulu nihilistiloru** — Din orasiulu Nowoischerkesk, gazeta din Charcov, naréza urmatórea istorióra, destalu de nostima, din care se póte vedea, de ce midilóce rafinate se servu nihilistii spre a ajunge la scopulu lor. Comersantulu bogatu Ich, primesce intr'o di prin post'a orasiului o scrisóre anonima, in care i se cere sub amenintiare de mórte 3000 ruble. — Bani trebue depusi intr'unu convertu (plic) la unu locu destinat alu cimitirului. Comersiantulu insciintéza despre acést'a pe politiaulu, care-i dadu sfatulu de a pune in plic, in locu de bancnote, hartie simpla. Autoritatea ingriji ca douedeci de cazaci se fia in prejurulu cimitirului, spre a prinde pe acél'a care va veni spre a lua pliculu. Comersiantulu primesce propunerea; cimitirulu a fost fórte bine pazitu de 20 cozaci, cari au statu la panda; nimene nu s'a prezentatu, si, cu tóte astea a lipsitu pliculu, fara se se póta esplicá acést'a, caci nimene nu s'a vediutu la cimiteru. A doua-di, primesce comersiantulu érași o scrisóre cu amenintiari multu mai grave. De asta data a depusu comersiantulu pe locul destinat unu plicu cu 3000 ruble. Politia a luat tóte precautiunile ca in sér'a precedentu, si érași a lipsitu pliculu.

Prin cioculu cimitirului s'a esplicatu enigma. Acést'a povestea ca ar fi vezutu ca doi tineri dresau pe unu cane, iatr'unu timpu de trei septemani, de a aduce de pe o timba (latinesce tumba) a cimitirului unu pachetu. In noptile din urma a vediutu densulu unu cane ducendu in botu unu pachetu si trecendu pe dinaintea colibei ciocului. „Rom.“

Convocare

Tinerimea romana cu rangul academicu din Austro-Ungari'a se convoca prin acesta pe diu'a de 15/27 Augustu a. c. 4 ore p. m. la o conferinta generala, de constituire intr'o reuniune sociala literara a tuturor studentilor romani, in localitatile seminariului „Andreianu“ in Sibiu.

Obiectele ordinii de di sunt:

- 1) alegerea unui presedinte si doi secretari ad hoc;
- 2) raportul comisiunii mieste esmisa pentru elaborarea unui proiect de statute, pentru reuniunea ce se va infiinti'a;
- 3) alegerea unei comisiuni pentru inaintarea statutelor la locurile competente spre intarire;
- 4) propuneri eventuale.

Din siedinti'a tinerimei romane academice, din Sibiu, tienuta la 7. Augustu 1881.

Avisu!

Cu ocasiunea adunarii generale a Asociatiunii transilvane, ce se va tine in acestu anu in Sibiu, se va arangia din partea junimei academice romane unu banchetu in onórea! „Asotiatiunei“

La acest'a potu particip'a toti membrii Asotiatiunei transilvane, cu familiile lor.

Cei ce dorescu a particip'a la acésta festivitete a junimei academice romane, sunt rugati a-se insinua la subscrisii celu multu pana in 10/22 Augustu a. c., cá se se póta lua mesurile de lipsa pentru buna arangiere. — Pentru comitetulu arangiatoriu:

Sibiu 7. Augustu, 1881.

Dr. *Absolonu Todea.*

cand. adv.

Mateiu Voiteanu.

st. jur.

La Nr. 651. Sc

Avisu.

Se aduce la cunoscinti'a tuturor individiloru, cari dorescu a-si oferí serviciile pe carier'a invetiatorésca, cumca de presinte pe teritoriulu subsemnatulu Consistoriu, se afla vacante urmatóriele statiuni invetiatoresci.

1. In inspectoratulu Oradii-mari: Alparea; Cheri; Foneu; Forosigu; Hodisiu; O. Hidisielulu sup; Lupoi'a; Miersigu; Osiorheiu; Sentelecu; Tasiadu; Miheleu; Pausia;
  2. In inspectoratulu Beliului: Archisiu-Niermisiu; Craiov'a; Mareusiu; Rohani; Samiclausiu B; Secaciu;
  3. In inspectoratulu Luncei: Bogeiu; Chiribisiu; Dernisiór'a; Fanci'a; Iteu; Soldobagiu; Spurcani; Suiugu; Voivodi; Serbi.
  4. In inspectoratulu Pestesiuului: Belnac'a; Boteanu; Brate'a; Calatie; Iosani Butani Magiesci; Damosiu; Lunesiór'a, Cacuciulu rom. Telégdu; Pestesiu.
  5. In inspectoratulu Beinsiuului. Briheni; Colesci; Dragoteni; Hencherisiu; Pocol'a; Seucani; Verzarii sup.
  6. In inspectoratulu Meziadului: Nimoesci; Siebisiu;
- Doritorii de a ocupa vre-un'a dintre acestea statiuni sunt poffiti a se insinua deadreptulu la acestu

Consistoriu, unde voru poté lua cunoscinti'a esacta despre salariulu fiesce-cari'a statiuni.

Oradea-mare, 28 Iuliu, 1881.

Consistoriulu eparchialu gr. or. Oradanu.

Presiedinte:

Ieroteiu Belesiu m. p.

vicariu episcopescu.

Concursu.

Se escrie concursu pentru ocuparea postulu de invetiatoriu definitivu la scól'a gr. or. rom. din comun'a *Maere*, suburbiulu Timisiorii, cu terminulu pana la 30 Augustu a. c. st. v. in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt:

1. In bani gat'a 420 fl. v. a.
2. cortelu liberu cu gradina mare de legumi.
3. 3 orgii de lemne din care Invetiatoriuulu are a se ingriji si de incaldirea scólei.
4. dela inmormentare unde va fi poffitu 50 cr,
5. dela parastase catu se va invoi fiecare ai doná

Doritorii de a ocupa acestu postu invetiatorescu fiindu bine versati in limb'a germana si magiara, avendu 4. clase gimnasiale séu reale, — sunt avisati a-si tramite recursele lor adjustate cu documintele necesarii conformu statutulu organicu bisericescu — adresate com. paroch; — subscrisulu Inspectoru scolaru Iosifu Gradinariu per *Ving'a* in *Szécsany* Comit. Timisiorii.

Totu odata sunt poffiti a se presentá in vre o Dumineca séu serbatóre in biserica spre a si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Datu in Maere, in 19. Iuliu 1881.

Ioanu Munteanu m. p.

presid. comit. par.

Cu scirea mea: **Iosifu Gradinariu** m. p. inspect. de scóle.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scól'a confes. gr. or. rom. din comun'a *Dragsin'a*, protopresb. Jebelului Cottulu Timisiului se deschide concursu pana in finea lui Augustu st. v. a. c.

Emolumintele sunt: in bani gata 145 fl. 50 cr. 20 meti de grâu, 10 meti de cucuruza, 4 jugere de pamentu si cortelu cu 1 jugeru de gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele lor instruate in sensulu stat. org. bis. D. Protop. tractualu Alecsandru Ioanovicu in Jebelu, si pana in dia'a alegerei intr'o di de Dumineca séu serbatóre se se presenteze in biserica spre a cantá.

Dragsin'a in 29 Iuliu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. tractualu.

Conformu decisulu v. cons. a Caransebesiuului din 31 Decembre 1880 Nr. 652 s. se escrie concursu pentru postulu invetiatorescu din comun'a *Vucov'a* in protop. Jebelului cottul Timisiului cu terminu pana la finea lui Augustu a. c. st. v.

Emolumitele sunt: in bani 63 fl. 63 cr. 100 fl. de lard, 50 fonti sare, 4 orgii de lemne, 12 fonti lumini, 20 meti de grâu, 20 meti cucuruza, pentru

scripturistica 4 fl. pentru confer. 8 fl. pentru incalzitulu scolii 8 fl. 3 jugeresi 913 □ de pamentu aratoriu si cuartiru liberu cu gradina intravilana de 687 □.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si trimitte recursele lor instruate in sensulu stat. org. bis. D. protop. districtualu Alesandru Ioanovieiu in Jebelu pana la terminulu indicatu, si totodata sunt pofiti in vre-o Dumineca seu serbatore a-se presentá in biserica spre a-si arata desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Vucov'a in 1 Iuliu 1881..

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protop. tractualu.

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca la scól'a gr. or. romana din comun'a *Giulvezu*, protopopiatulu Csakovei, comitatulu Torontalului, se deschide concursu pana la **23 Augustu st. v.** in carea diua se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunntu: 126 fl. v. a. in bani, 60 meti de grâu, 8. orgii de paie, din care are a se incaldi scóla, 4. jugere pamentu aratoriu, gradina de legumi cu cuartiru liberu. Din care salariu, — remas'a veduva invetiatorésca cu dela 1 Septembrie a. c. mai are pe 3 luni se primésca jumetate — in intielesulu regulamentulu scolariu. Doritorii de a ocupa acésta statiune, au se se infatiosieze in atare Dumineca ori serbatore in sant'a biserica spre a-si areta desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu; cari voru produce atestatu de calificatiune voru fi preferiti.

Giulvezu in 14. Iulie 1881.

Comitetulu parochialu.

Teodoru Gruiescu m. p.

presid. com. par.

In contielegere cu Dlu adm. protopresbiteralu

In alumneulu „*Zsiganu*“ din Oradea-mare fiindu 3 locuri vacante, spre deplinirea acestoru se escrie concursu cu terminu pana la **20 Augustu st. n. a. c.** candu se va tiené si primirea.

Dela concurinti se poftescu:

1. Estrasu de botezu
2. Atestatu de paupertate subsemnatu si de preotulu localu

3. Testimoniulu scolare de pe anulu precedente

4. Certificatulu fisicalu despre vaccinare.

Recursurile adresate Senatulu foundationalu suntu a-se tramite presiedintelul *Simeonu Bic'a*, protopresviteru gr. or. in Oradeamare (Nagyvárad)

Oradea-mare 31. Iuliu 1881.

Senatulu foundationalu.

Devenindu postulu invetiatorescu dela clasa fetésca din comun'a *Chesintiu*, Comitatulu Timisiorii Inspectoratulu Vinga vacatu in urmarea hartiei Dlui Inspectoru de datulu 12 Iulie a. c. Nr. 85 se escrie concursu pana in **16 Augustu a. c. st. v.** in carea di va fi si alegerea.

Emolumintele suntu:

a) in banii gata	300 fl. v. a.
b) 4 orgii de lemne pentru scóla si 4 orgii pentru invetiatoriu	24 fl.
c) Pausialu	5 fl.
suma	329 fl. v.
d) 6 meti grau	18 fl.
e) 3 meti cucuruзу	9 fl.
f) cortelu liberu si 1/4 gradina pentru legumi.	

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si trimitte recursele lor instruate conformu st. org. Bisericescu comitetulu parochialu, D-lui Antoniu Todorescu inspectoru in Vinga, éra aspirantii se se presinte intro Dumineca ori serbatore la Sf. Biserica spre a-si arata desteritatea in cantu si tipicu.

Nicolae Stoianovicu m. p.

presied. alu com. par.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Musc'a*, se escrie de nou concursu pe bas'a decisului Ven. Consistoriu de dt. 18 Noemb, anulu trecutu Nr. 2775 cu terminu de alegere pre **16/28 Augustu a. c.**

Emolumintele sunt:

120 fl. v. a. in bani gata, 12 jugere pamentu aratoriu, 4 jugere fenatiu, 2 pepenisce de 1½ jugeru, un'a cânepisce, 9 orgii de lemne, din cari are a se incaldi si scól'a. Cuartiru cu done chilii, camera, podrumu si 2 gradini de 1½ jugeru; pentru scripturistica 5 fl. v. a. diurne la conferintiele invetiatoresci 8 fl. v. a. pentru curatirea scolei 8 fl. v. a. in fine dela inmormentari 50 cr. v. a. éra cu liturgie 1 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt pofiti a-si trimitte recursele lor instruite cu testimoniu pre-paratorialu si de calificatiune, atestatu despre portarea morala de pana aci, adresate catra com. parochialu, la subscrisulu adm. prot. si inspectoru scol, in Siri'a (Világos) pana la terminulu sus espusu, totodata au se presentá in vre-o Dumineca seu serbatore in biserica, spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Musc'a 24 Iuniu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Constantinu P. Aindanu** adm. prot. si inspec. scol.

Pentru statiunea invetiatorésca din Comun'a *Seleusiu-Cighirelu*, in inspectoratulu Agrisiului, cu care sunt impreunate emolumintele urmatore:

1. bani gata 250 fl. v. a.
2. Optu jugere de pamentu.
3. Cuartiru si gradina de legumi
4. Una canepisce.
5. Optu orgii de lemne, din care este a se incaldi si scól'a.
6. Dela inmormentari mari 60 cr. v. a. dela mici 30 cr. — la cei saraci gratis, din una parochia.

7. Pentru Conferintiele invetiatoresci pe langa prejuratura dela Comuna si diurnele staverite de Ven. Consistoriu.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si trimitte recurserile cu documintele necesarie pana in **6 Augustu st. vechiu**. adresate comitetulu parochialu subscrisului Inspectoru in Sicula, posta ultima B. Inev, in care di se va tiené si alegerea si in vre-o Dumineca seu sarbatore a se infatiosia in Sta Biserica spre a-si arata desteritatea in cantare si tipicu.

Dela invetiatori se poftesce Atestatu de moralitate dela oficiulu preotiescu din Comun'a, unde servese ca invetiatoriu — vidimatu de inspectoru seu protopresviterulu concerninte.

Datu in Seleusiu-Cighirelu 1881. — 18. Iuliu.

In contielegere cu mine: **Florianu Monti'a** inspec. scolariu.

Pentru stațiunea invetiatorésca din comun'a *Hodosiu*, comitatulu Temesiu. cu care suntu împreunate emolumintele următoare:

1. Salariu anualu 131 fl. 32 cr.
2. Pentru scripturistica 6 fl.
3. 40 meti bucate jumetate grâu, jumetate cucurudiu, incasate de antisti'a comunala.
4. Cuartiru liberu cu 1 jugern de intravilanu si 4 jugere estravilanu.

Dela competenti se recere ca se fie de religiea gr. or. si se fie cualificati.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si trimite recursele loru instruate cu documentele necesarie, — pana la **16 Augustu 1881 s. v.** in care diua va fi si alegerea, — adresate comitetulu parochialu, Domnului preotu Procopiu Lelescu in Vizma, ca inspectoru seolariu alu cercului Székás, p. u. Székás. totodata suntu pofiti in vreuna Dumineca a se presenta in biserica a-si areta desteritatea in cantari.

Hodosiu la 13 Iuliu 1881 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Procopiu Lelescu** m. p. insp. scol.

Pentru stațiunea invetiatorésca din Comun'a *Agrisiu*, in Inspectoratulu Agrisiului, Comitatulu Aradu, cu care suntu impreunate emolumintele următoare

1. In bani gata 350 fl. v. a.
2. Pentru Cuartiru pana ce Comun'a bisericesca va fi in stare a da cuartiru si gradina in natur'a 50 fl. v. a.
3. 5. orgii de lemne esclusivu pentru invetiatoriu.
4. — 10 florinti pentru Conferintie.
5. Dela inmortentari 50 cr. v. a.

Dela recurinti se cere se produca testimoniu de Preparandia, de Cualificatiune si minimum despre absolvirea a loru 2. clase gimnasiale, apoi pana la diu'a alegerei in vre-o Dumineca ori sarbatóre se se presenteze la Sta Biserica de acolo, ca se-si arate desteritatea in Cantare si tipicu.

Recursurile adresate Comitetulu parochialu se vor trimite pana la **23. Augustu st. v. a. c.**, in care di se va tiené si alegerea Inspectorului Florianu Monti'a in Sicula, posta ultima B. Ineu.

Data in Agrisiu. la 20. Iuliu 1881.

In contielegere cu mine: **Florianu Monti'a** insp. scolaru.

Prin ordinatiunea Ven. Consistoriu de dt. 23 Martiu a. c. Nr. 679/182 scol. nimicindu-se alegerea de invetiatoriu din comun'a *Maderatu*, cu acést'a se escrie concursu de nou, cu terminu de alegere pre **9/21 Augustu a. c.**

Emolumentele sunt:

1. Un'a jumetate sesiune pamenta estravilanu, un'a holditia si canepisce.
2. in bani gata 200 fl. v. a. 10 orgii de lemne, din cari se va incaldi si scól'a.
3. Cuartiru liberu cu gradina de legume.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si tramite recursele loru adresate catra com. parochialu, subscrisului adm. si inspectoru de scóle in in Siri'a (Világos) instruite cu documentu despre portarea sa morala, absolvirea cursului pedagogicu si depunerea esamenului de cualificatiune, pana la

terminulu sus espusu; éra si pana atunci a-se presentá in biserica de aici, pentru a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Maderatu 14 Iuniu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Constantinu P. Aiudanu** adm. si insp. scol.

Licitaciuni minuende.

Pentru edificarea Bisericei gr. or. din Opidulu *Petrisiu*, comitatulu Arad, protopresbiteratulu Totvaradia, — conformu planului si preliminarului de spese, aprobate din partea Venerabilului Consistoriu diecesanu Aradanu datulu 17/5 Iuniu 1881. sub Nr. 1260/881. Pr., — se escrie concursu de licitatiune minuenda cu pretiulu esclamariei de 14,492 fl. 24 cr. pre langa observarea următoareloru conditiuni prealabile:

1. Licitatiunea se va tiené in localitatea scólei din Petris 4/16 augustu 1881. 10. óre ante meridiene.
2. Planulu cu operatele lui si conditiunile de licitare se potu vedea si cercá la presidiulu Comitetulu parochialu in Petrisiu.
3. Dispunendu comitetulu de 56. mii caramida si 260. metri cubici de pétra in valóre de 1360 fl. v. a., intreprindietoriul are se primésca acestu materialu, substragendu-se sum'a valórei lui, din pretiulu legatu in contractu.

Toti acei Domni arhitecti, cari aru dori a intreprende acésta edificare, suntu avisati. cá pe terminulu susu indicatu se se presinte la licitatiune, avendu a depune vadiulu de 10% in bani gata ante de licitatiune, garantandu-se edificarea aceluia, carele va face celu mai avantajiosu ofertu pentru Cass'a Bisericei.

Din siedinti'a Comitetulu parochialu tienuta in Petrisiu la 20 Iunie (2 Iulie) 1881.

Iosifu Cimponeriu m. p.

Presiedinte.

Georgiu Ciosescu m. p.

notariu.

Pe bas'a hotarivei ven. consistoriu aradanu dt. 5/17 jului 1879 Nr. 1336/819, — Comun'a bisericesca *Sistarovetiu*, voind a-si edificá biserice deschide prin acésta cencursu de licitatiune minuenda. Spesele preliminare pentru zidire sunt: 6000 fl. v. a. Intreprinzetorii, cari voescu a se apucá de acést'a zidire, sunt pofiti a se presentá in 9/21 Augustu 1881, la scóla romana gr. or. din locu, cá se véda planulu si conditiunile de zidire si se ia parte la licitatiunea ce se va tiené.

La licitatiune vor poté lua parte numai acei individi, cari voru depune vadiu de 10% séu in bani gat'a, séu alte hartii de valóre.

Se primescu si oferte, dar numai cele provediute cu vadiulu de 10% se vor lua in consideratiune. Comitetulu parochialu gr. or. romanu. *Sistarovetiu* la 1/13 Augustu. 1881.

Pentru comitetulu parochialu.

Simeonu Tomescu m. p.

presid. c. par.

Georgiu Bocu m. p.

notariu.